

**LTO Glaskracht
Nederland**

Themabijeenkomst heretikettering

Helma Verberkt

Beleidsspecialist

Programma / innovatie manager

Plantgezondheid Glastuinbouw

Cemp

van WGGA naar WG

- In het project 'van WGGA naar WG' van het Ctgb worden de etiketten van gewasbeschermingsmiddelen die nu bestaan uit een wettelijkgebruiksvoorschrift (WG) en een gebruiksaanwijzing (GA) omgezet naar een nieuw WG-format.
- Heretikettering

Wijziging Wettelijk gebruiksvoorschrift

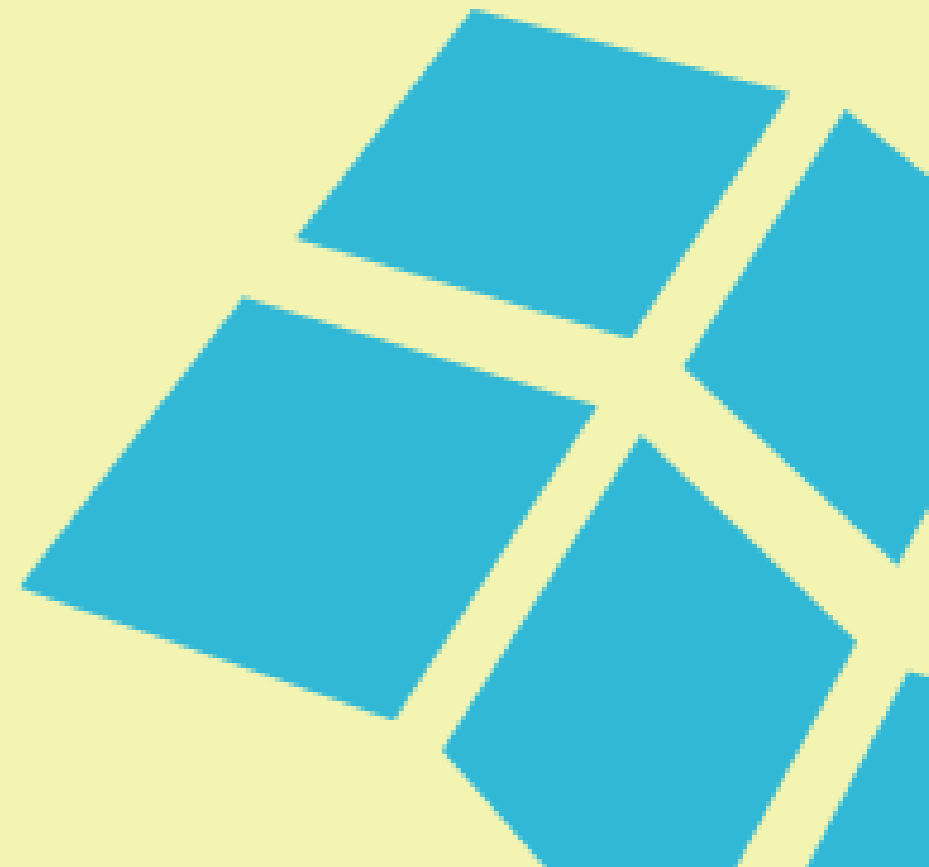
- Huidig etiket niet altijd eenduidig opgesteld, dit geeft problemen bij handhaafbaarheid.
- Sinds 2004 Ctgb gestart met een project van WG/GA naar WG.
- Eerste omzetting herbiciden is doorgevoerd: Impact groot met name in zomerbloemen.
- Aflever- en opgebruiktermijn voor herbiciden vastgesteld tot 1 juli 2014 en opgebruiken tot 1 juli 2015.
- Toelatinghouders aan zet om etiketten herbiciden te repareren !

Wettelijk gebruiksvoorschrift in tabelvorm

- Toepassingsgebied: in welke teelt (DTG lijst)
- Type toepassing: gewasbehandeling of druppeltoepassing
- Te bestrijden organisme: tegen welke plaag of ziekte
- Dosering per toepassing: hoeveel per ha of per x aantal planten

Wettelijk gebruiksvoorschrift in tabelvorm

- Maximale dosering : hoeveelheid middel per hectare
- Maximaal aantal toepassingen per 12 mnd, of per teeltcyclus
- Minimum interval tussen toepassingen in dagen
- Veiligheidstermijn in dagen

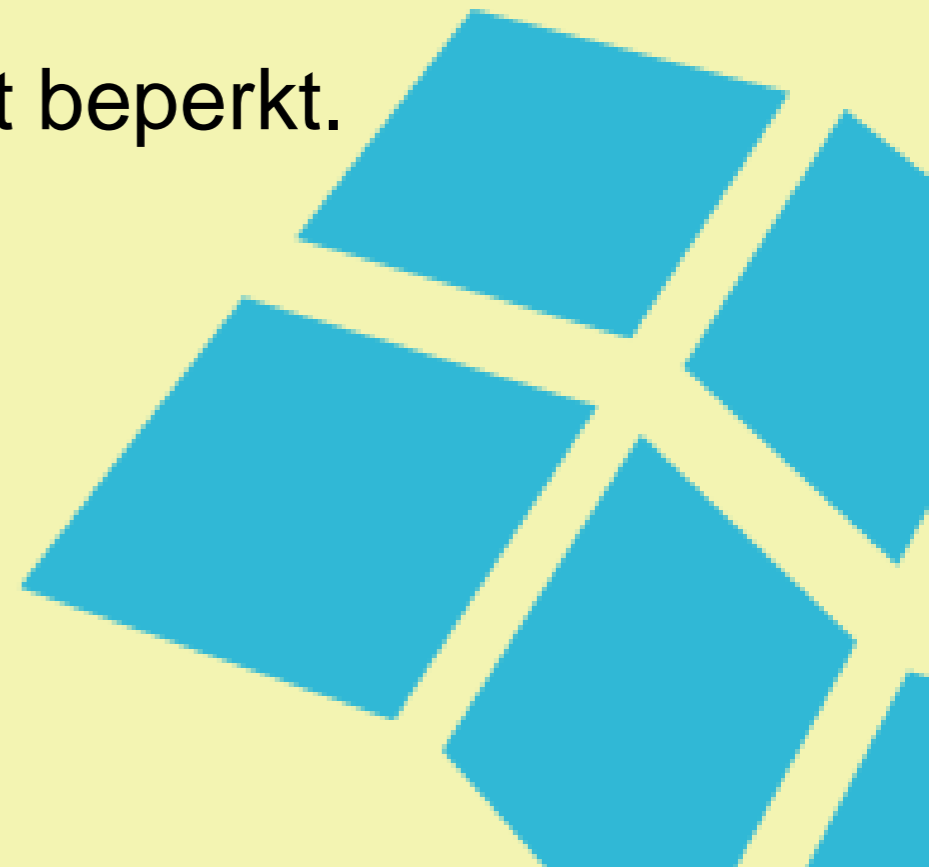
Wettelijk gebruiksvoorschrift in tabelvorm

Voorbeeld: Luna

Toepassings- Gebied	Type toepassing	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheidsstermijn in dagen
Pitvruchten	gewasbehandeling	Echte meeldauw ¹	0,01-0,015% (10-15 ml middel per 100 liter water)	0,15 l/ha	2 maal per blok; 2 blokken per 12 maanden	8 dagen binnen een blok, 42 dagen tussen twee blokken	14
Sla (<i>Lactuca</i> spp)	gewasbehandeling	Grauwe schimmel ² en Sclerotienrot ³	0,50 l/ha	0,50 l/ha	2	7	7
Rucola	gewasbehandeling	Grauwe schimmel ² en Sclerotienrot ³	0,50 l/ha	0,50 l/ha	2	7	7
Boon met peul (onbedekte teelt)	gewasbehandeling	Grauwe schimmel ² en Sclerotienrot ³	0,50 l/ha	0,50 l/ha	2	7	7
Boon zonder peul	gewasbehandeling	Grauwe schimmel ² en Sclerotienrot ³	0,50 l/ha	0,50 l/ha	2	7	7
Erwt zonder peul	gewasbehandeling	Grauwe schimmel ² en Sclerotienrot ³	0,50 l/ha	0,50 l/ha	2	7	7
Tomaat (substraatteelt)	druppelbehandeling	Grauwe schimmel ²	40 ml middel per 1000 planten	1,0 l/ha	4	7	1
Gladiol (onbedekte teelt)	veurbehandeling	Droogrot ⁴	1,0 l/ha	1,0 l/ha	1	-	-
Bloemisterijgewassen (bedekte teelt m.u.v substraatteelt)	gewasbehandeling	Echte meeldauw ⁵	0,05% (50 ml middel per 100 liter water)	0,75 l/ha	2	7	-
Bloemisterijgewassen (bedekte substraatteelt)	gewasbehandeling	Echte meeldauw ⁵	0,05% (50 ml middel per 100 liter water)	0,75 l/ha	6	7	-
Gerbera (bedekte substraat teelt)	druppelbehandeling	Echte meeldauw ⁶	20 ml per 1000 planten	1,2 l/ha	10	7	-
Vruchtbomen en – struiken (inclusief vruchtboomonderstamme n) van appel en peer (onbedekte teelt)	gewasbehandeling	Echte meeldauw ¹	0,01-0,015% (10-15 ml middel per 100 liter water)	0,18 l/ha	4	8	-

Belangrijkste pijnpunten insecticiden

- Etiketten krijgen een beperkt aantal toepassingen per jaar, of per teeltcyclus met een maximale dosering per hectare.
- Plagen worden zeer specifiek benoemd.
- Toepassingsgebied (gewassen) wordt beperkt.

Stand van zaken heretikettering

- LTO Glaskracht Nederland maakt zich sterk om een rendabele duurzame teelt, ook voor de kleine gewassen, mogelijk te houden in Nederland.
- Heretikettering mag geïntegreerde teelt niet in de knel brengen !
- Samen met EZ, Ctgb, NVWA en Nefyto (toelatingshouders) wordt constructief gezocht worden naar structurele oplossingen.
- Per LC inventarisatie updaten en in overleg met toelatingshouders zoeken naar extra mogelijkheden bij herregistratie.

heretikettering ≠ herregistratie

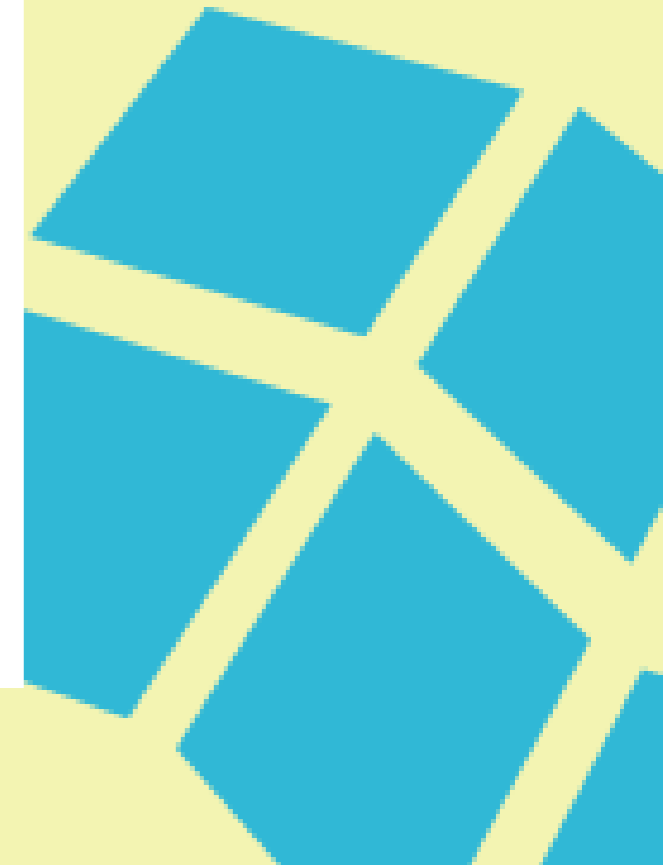
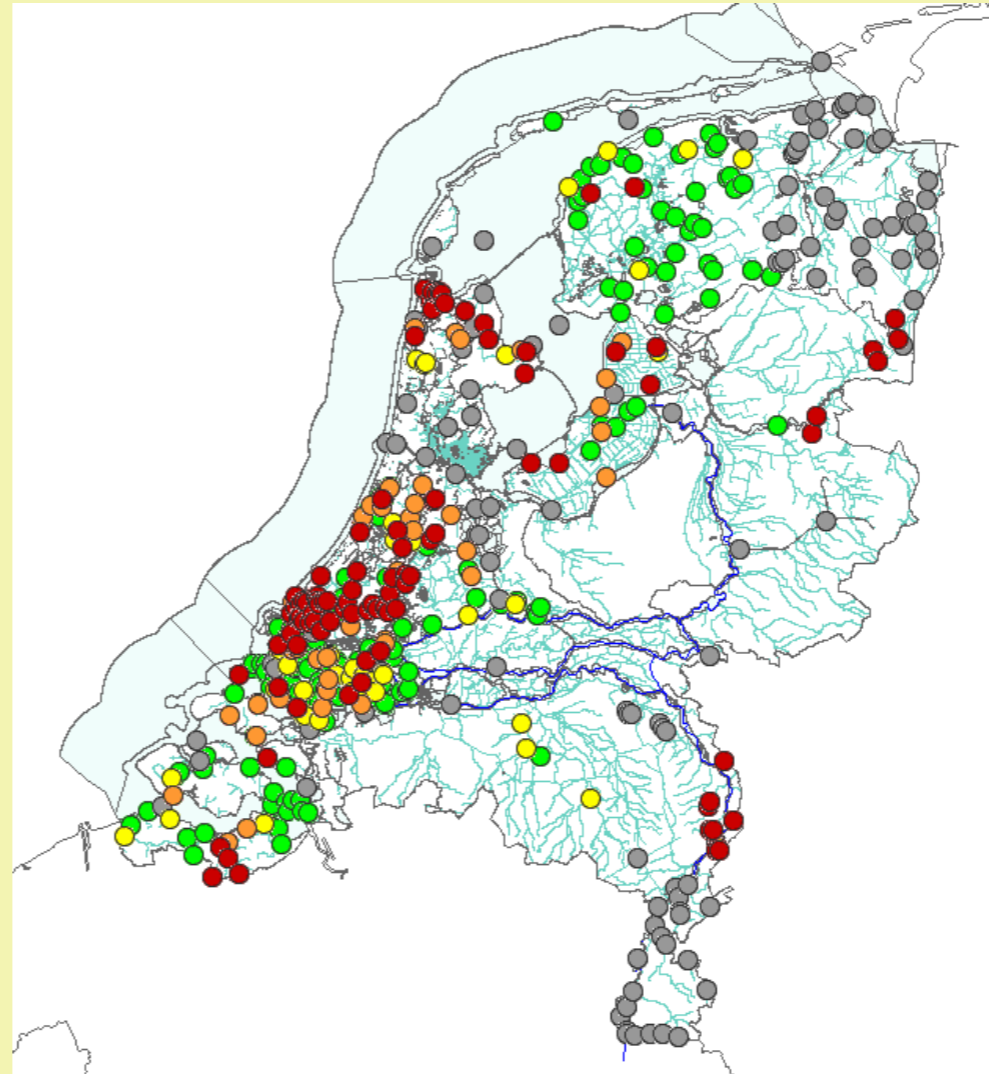
- Middelen worden periodiek (10 jaar) opnieuw beoordeeld.
- Hiervoor zijn aanvullende studies voor het dossier noodzakelijk volgens de nieuwste inzichten.
- Herregistratie.

Emissie gewasbeschermingsmiddelen

- Emissie moet verlaagd worden voor behoud etiketten !
- Wijziging Activiteiten besluit milieubeheer:
- Bij de eerste herziening :
 - aanhouden van wachttijden tussen toediening van gbm en het lozen van afvalwater (spui)
 - het recirculeren van filterspoelwater, waarin resten van gbm kunnen zitten
- Uiterlijk 2016: zuiveringstechnieken verplicht voor spuiwater

Waterkwaliteit wordt gemonitord en is verbeterd maar...

Inzet LTO Glaskracht Nederland: middelen en medicijnen uit afvalwater per regio centraal zuiveren.

PPS Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid

- Onderzoekprogramma Plantgezondheid (bovensectoraal)
- PPS = Publiek, Private Samenwerking
- Overheid: bedrijfsleven 50%-50% financiering
- Plantgezondheid: financiering EZ in 2014 ca. € 3 miljoen
- Strategisch onderzoek meer financiering vanuit EZ
- Experimenteel (praktijkgericht) onderzoek meer financiering vanuit bedrijfsleven

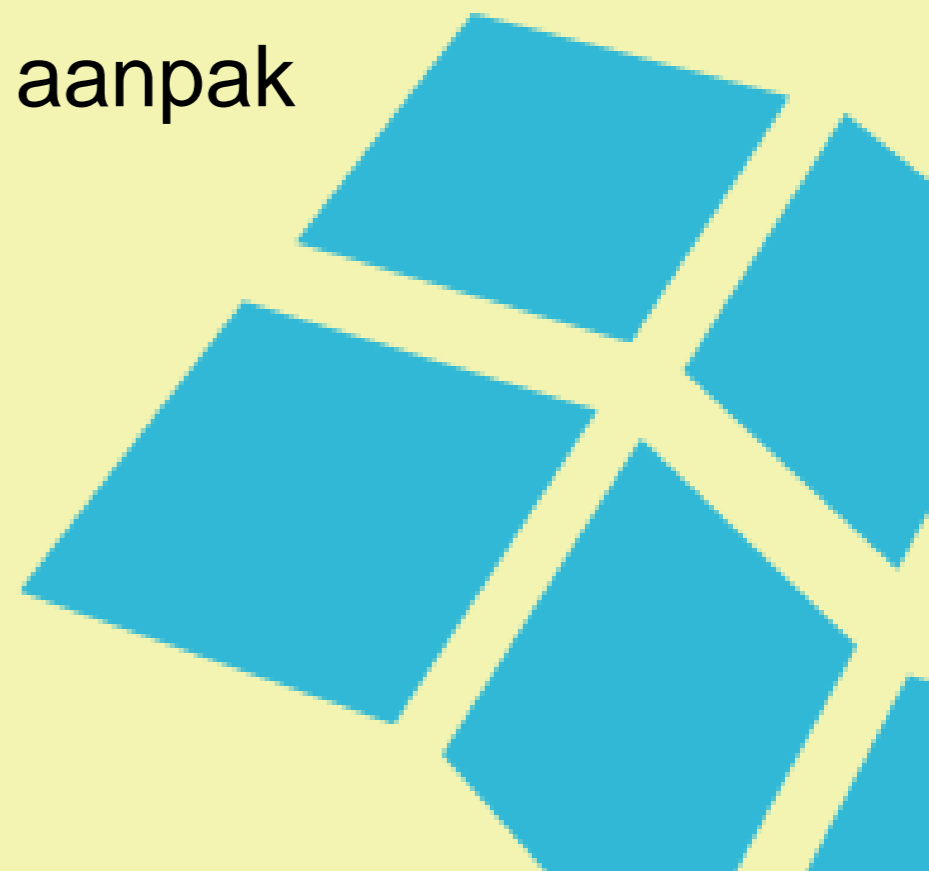
Van bedreiging naar kans

- Van symptoombestrijding naar bronoplossing.
- Nagenoeg geen emissie voor behoud effectief middelenpakket.
- Marktkansen voor duurzaam geteelde gezonde producten.
- Van gewasbescherming naar Integrale aanpak Plantgezondheid.

**Het Nieuwe doen
in Plantgezondheid**

2012-2027

Van gewasbescherming naar integrale aanpak plantgezondheid

1. Weerbaar gewas
2. Robuust, weerbare systemen
3. Slimme & innovatie technologieën
4. Effectief & duurzaam maatregelenpakket

Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI Tuinbouw)

- Innovatiemakelaars ondersteunen ondernemers bij het opzetten van innovatie-, onderzoek- en valorisatieprojecten (valorisatie = het omzetten van kennis in een commercieel haalbaar product).
- De innovatiemakelaars weten de weg naar relevante regelingen voor het MKB. Voorwaarde is wel dat het project een bijdrage levert aan de uitvoeringsagenda van de Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen.
- Green Challenges

Titel	Uitvoerder	Gewassen	Financiers
Aanpak Trips	WUR Glastuinbouw/Botany/ Fytoconsult PPO/PRI	Snijbloemen en potplanten	PT, Min EZ, bedrijfsleven
Geïnt. aanpak bodemplagen in de bloementeelt	WUR Glastuinbouw	Snijbloemen	PT, bedrijfsleven
Duurzame bladluisbeheersing in vruchtgroenten onder glas (bio)	WUR Glastuinbouw	Vruchtgroenten	Min EZ
Alternatieven neonicotinoiden sierteelt onder glas	WUR Glastuinbouw	Potplanten	PT, bedrijfsleven
Strategie aanpak wolluis incl detectie	WUR Glastuinbouw en PRI	Snijbloemen en potplanten	PT, Min EZ, bedrijfsleven
Nieuwe biologische bestrijders voor koele teelten: gerbera, Poinsettia, roos-witte vlieg, wolluis	WUR Glastuinbouw	Snijbloemen en potplanten	Min EZ, bedrijfsleven
Masterplan wittevliegbestrijding incl signaalstoffen	WUR Glastuinbouw / PRI	Glastuinbouw	PT, Min EZ, bedrijfsleven
Klimaataangepaste bestrijders tegen spint (Anjer en Palmen)	WUR Glastuinbouw	Snijbloemen en potplanten	PT, bedrijfsleven
Roofmijteïgenschappen	WUR Glastuinbouw	Potplanten	PT, bedrijfsleven
Geïntegreerde bestrijding plagen in de glastuinbouw o.a. Standing Army en entomopathogene schimmels	WUR Glastuinbouw	Glastuinbouw	PT, Min EZ, bedrijfsleven
Ontwikkeling van high throughput selectiemethoden voor de ontwikkeling van microbiologische bestrijdingsmiddelen voor plagen, ziekten en plantpathogene nematoden	DLO	Glastuinbouw	Min EZ
Duurzame meeldauwbeheersing	WUR Glastuinbouw	Glastuinbouw	PT, Min EZ, bedrijfsleven
<i>Botrytis</i> genenscreening en geïnduceerde weerbaarheid	WUR Glastuinbouw	Snijbloemen en potplanten	PT, Min EZ
Nieuwe methoden in plantversterking en weerbaar substraat	WUR Glastuinbouw / Proeftuin Zwaagdijk	Glastuinbouw	PT, Min EZ, bedrijfsleven

Titel	Uitvoerder	Gewassen	Financiers
Bacterieziekten in bloemisterijgewassen	WUR Glastuinbouw / PPO en PRI	Snijbloemen en potplanten	PT, bedrijfsleven
Market pull voor duurzame sierteeltketen	Sign	Snijbloemen en potplanten	PT
Voeding & weerbaarheid Phalaenopsis	WUR Glastuinbouw	Phalaenopsis	PT
Tukse mot (afrondding verslaglegging)	WUR Glastuinbouw	Paprika	PT
Bestrijding Sciara (afrondding verslag)	WUR Glastuinbouw	Potplanten, eenjarige zomerbloeijs	PT, bedrijfsleven
Beheersing plooiaddestoelen	WUR Glastuinbouw	Succulenten	PT
Onkruidbestrijding in zomerbloemen	PPO / Pr. Zwaagdijk	Zomerbloemen	PT, bedrijfsleven
Groeistoornis bladontwikkeling Bromelia	KU Leuven	Bromelia	PT
Biologische bestrijding glimslakken	WUR Glastuinbouw	Pot orchidee	PT, bedrijfsleven
Ontsmetting plantmateriaal	GAC / Pr. Zwaagdijk	Zomerbloemen	PT, bedrijfsleven
Monitoring van grond- en substraat overgedragen virussen en bevordering van plantweerbaarheid	PPO Lisse en Wageningen UR Glastuinbouw	o.a. Lelie	Min EZ
Aanpak bladaaltjes snijbloemen	HLB, Groeibalans	Pioenroos	PT, bedrijfsleven
Visie Lelie 2020	LTO Glaskracht Ned	Lelie	PT

Algemeen			
Ontwerp en management van plaagweerbare ecosystemen in kasteelten	WUR Glastuinbouw	Glastuinbouw	Min EZ
Gezonde kas	PRI	Glastuinbouw	Min EZ, intereg
PURE, stappenplan voor het ontwerpen integraal duurzame gewasbeschermingsystemen	DLO	Glastuinbouw	Min EZ, EU
Ontwikkeling diagnostiek plantenziekten Q en K	Naktuinbouw / PRI	Land- en tuinbouw	Keuringsdiensten, Min EZ, bedrijfsleven
Met CATT maken wij producten duurzaam plaagvrij	PRI	Glastuinbouw	PT
Plannen in ontwikkeling			
Lure & Infect (Lokken & Infecteren) plaagwantsen	Entocare, PRI	Glastuinbouw	Min EZ, Entocare, bedrijfsleven
Groene Gewasbescherming	Proeftuin Zwaagdijk	Diverse sectoren waaronder Glastuinbouw	Min EZ, bedrijfsleven

Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI Tuinbouw)

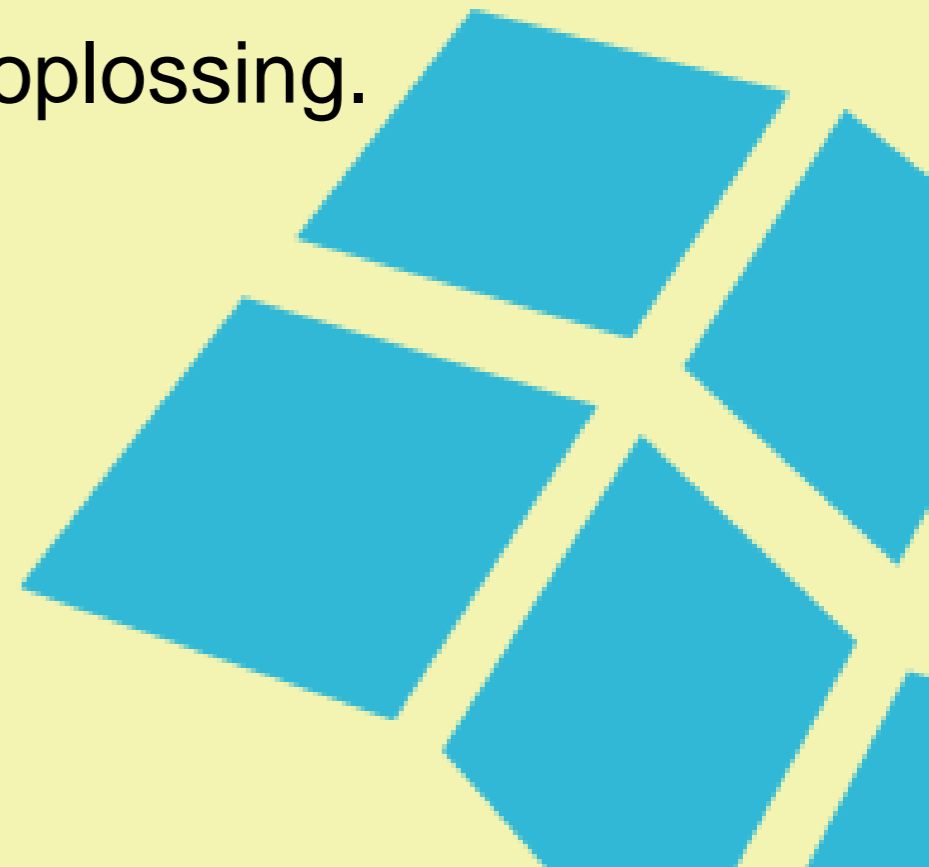
- Innovatiemakelaars ondersteunen ondernemers bij het opzetten van innovatie-, onderzoek- en valorisatieprojecten
- Valorisatie = het omzetten van kennis in een commercieel haalbaar product.
- De innovatiemakelaars weten de weg naar relevante regelingen voor het MKB.
- Green Challenges

Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI Tuinbouw)

- Heeft u een onderzoeksvraag, knelpunt, uitdaging, idee etc
- Contact opnemen tel, mail, etc
- Passen binnen uitvoeringsagenda Topsector T&U
- Zelf in willen investeren (in kind en cash)
- Advies, ondersteuning MKB-projecten en PPS-en
- Verbinden, samenbrengen partijen
- Informatie- en kennisuitwisseling
- Aanvullende financieringsmogelijkheden nagaan

LTO Glaskracht Nederland zet zich in voor:

- Behoud middelen- en maatregelen pakket.
- Heretikettering middelen mag teelten niet in de knel brengen.
- Plantgezondheid: van knelpunt naar oplossing.

Dank voor uw aandacht !

- Helma Verberkt
- T: 06 - 20391477
- M: hverberkt@ltoglaskracht.nl

